

NJA 1952 s. 50

B har en natt utan lov gått in i en bil, tillhörig annan, och satt sig att sova där. Egenmäktigt förfarande?

Allmän åklagare yrkade vid *Stockholms R.R.* ansvar å häktade sjömannen S. B.

dels under åtalspunkterna 1)--9) för fylleri, missfirmelse mot tjänsteman vid två tillfällen, våldsamt motstånd likaledes vid två tillfällen, förargelseväckande beteende, häleri (= åtalspunkten 7), grov stöld och stöld

dels under åtalspunkten 10) jämlikt 20 kap. 6 § första stycket strafflagen för egenmäktigt förfarande, bestående i att S. B. natten till d. 5 sept. 1951 olovligen gått in och satt sig att sova i en handlanden N. A. F. tillhörig, vid korsningen mellan Artillerigatan och Kommendörsgatan i Stockholm uppställd olåst personbil.

R.R:n (ordf. e. rådmannen *Rundgren*) meddelade dom d. 25 sept. 1951; däri *R.R:n* under beteckningen *domskäl*

utlät sig rörande de under åtalspunkterna 1)-- 9) angivna gärningarna

samt vidare yttrade: S. B. har erkänt den under åtalspunkten 10) omförmälda gärningen.

Vad åklagaren i denna del lagt S. B. till last finner *R.R:n* emellertid icke vara av beskaffenhet att för S. B. föranleda ansvar.

Med hänsyn till vad i målet blivit upplyst angående S. B. finner *R.R:n* skälig anledning antaga, att han utan att undergå straff skall avhålla sig från att ånyo begå brott.

I domen upptogs härefter följande: *Domslut.* Jämte det *R.R:n* lämnar åklagarens under åtalspunkterna 7) och 10) upptagna yrkanden utan bifall förklarar *R.R:n* S. B. saker jämlikt 10 kap. 4 och 5 §§, 11 kap. 10 och 11 §§ samt 20 kap. 1 och 4 §§ strafflagen till våldsamt motstånd, missfirmelse mot tjänsteman, fylleri, förargelseväckande beteende, stöld och grov stöld; och förordnar *R.R:n* med stöd av lagen d. 22 juni 1939 om villkorlig dom, att med straffets ådömande skall villkorligt anstå.

R.R:n fastställer en prøvotid av 3 år, varunder S. B. skall stå under övervakning, vara skyldig att taga arbetsanställning och bostad, som anvisas honom av övervakaren, och därefter icke åga utan övervakarens medgivande byta bostad eller arbetsanställning.

R.R:n förordnar, att S. B. skall omedelbart frigivas.

Åklagaren sökte ändring och yrkade därvid, att S. B. måtte

dels för den under åtalspunkten 7) angivna gärningen fällas till ansvar för häleri eller, om detta yrkande icke kunde bifallas, för egenmäktigt förfarande samt

för den under åtalspunkten 10) angivna gärningen dömas för egenmäktigt förfarande

dels för vad han låtit komma sig till last ådömas ungdomsfängelse eller ovillkorligt frihetsstraff.

Svea HovR. (e. o. assessorn *Beskow*) yttrade i dom d. 4 dec. 1951:

Den motorcykel som avses med åklagarens under åtalspunkten 7) upptagna ansvarsyrkande har vid något tillfälle efter kl. 1 natten till d. 17 aug. 1951 olovligen tillgripits å Bergsgatan i Stockholm, där den stått uppställd låst, och därigenom frånhänts sin ägare, kontoristen H. P.

Hörd över åtalet i denna del har S. B. i *HovR:n* lämnat en berättelse som överensstämmer med vad han enligt *R.R:ns* dom därstädes uppgivit.

Genom droskföraren S. T:s i *HovR:n* avgivna vittnesmål ha emellertid S. B:s uppgifter angående omständigheterna vid mottagandet av motorcykeln blivit vederlagda.

Vad sålunda förekommit ger tvärtom vid handen, att S. B. mottagit cykeln med vetskap om att den frånhänts annan genom brott och i övrigt under omständigheter som göra honom förfallen till ansvar för häleri.

Beträffande åtalspunkten 10) gillar HovR:n R.R:ns domskäl.

S. B., som i R.R:ns dom meddelats föreskrifter med avseende å bostad och arbetsanställning, har icke velat underkasta sig dessa. Med hänsyn härtill och till vad i övrigt framkommit vid personundersökningen finner HovR:n beträffande S. B. förutsättningarna för tillämpning av villkorlig dom icke föreligga.

S. B., som saknar yrkesutbildning, måste antagas vara i behov av och mottaglig för sådan fostran och utbildning som avses med ungdomsfängelse.

HovR:n prövar lagligt på det sätt ändra R.R:ns dom att S. B. jämlikt de i R.R:ns domslut åberopade lagrummen i strafflagen ävensom 21 kap. 6 § första stycket samma lag samt 1 § lagen om ungdomsfängelse dömes för de av R.R:n angivna brotten ävensom för häleri till ungdomsfängelse.

S. B., vilken d. 9 nov. 1951 av HovR:n förklarats häktad, skall jämlikt 5 § lagen om ungdomsfängelse omedelbart börja undergås sitt straff.

Referenten, adjungerade ledamoten *Petrén*, med vilken lagmannen *Salén* instämde, var skiljaktig beträffande åtalspunkten 10) och anförde härutinnan: Enär klarlagt är att S. B. utan ägarens medgivande satt sig i besittning av den ifrågavarande bilen genom att sätta sig i dess förarsäte, finner jag S. B. i ifrågavarande hänseende förfallen till ansvar för egenmäktigt förfarande.

E. o. assessorn *Jonzon* var skiljaktig beträffande åtalspunkten 7) och utlät sig i denna del: Motorcykeln har av ägaren anmälts vara stulen natten till d. 17 aug. 1951 efter kl. 1 utanför huset Bergsgatan 22 ej långt från korsningen med Scheelegatan. S. B. har samma natt kl. omkr. 2,30 passerat denna gatukorsning och ungefär en timme senare anträffats med motorcykeln vid Strömbron. Såsom förklaring till sitt innehav av fordonet har S. B. lämnat en skildring som genom vittnesmål inför HovR:n visats vara osann. Vad sålunda förekommit innefattar fällande bevisning om att S. B. själv förövat tillgreppet på Bergsgatan. Enär S. B. följaktligen icke kan antagas ha åtkommit motorcykeln genom sådan gärning som åklagaren lagt honom till last, fastställer jag R.R:ns dom i denna del.

Revision söktes *dels* av riksåklagarämbetet

dels av S. B.

Ämbetet yrkade, att S. B. för den under åtalspunkten 10) angivna gärningen måtte fällas till ansvar för egenmäktigt förfarande.

S. B. hemställde, att K. M. måtte, med ändring av HovR:ns dom, fastställa R.R:ns dom eller, därest detta yrkande icke vunne bifall, ådöma honom tidsbestämt straff.

Prövningstillstånd meddelades S. B.

Målet avgjordes efter huvudförhandling d. 24 jan. i *H.D.*, vars ledamöter (*Just.R:n Gyllenswärd, Santesson, Sjöwall*, referent, *Söderlund* och *af Trolle*) förenade sig om följande dom:

Lika med HovR:n finner K. M., såvitt angår den under åtalspunkten 7) avsedda gärningen, att S. B. är förfallen till ansvar för häleri.

Beträffande den under åtalspunkten 10) upptagna gärningen är i målet utrett, att S. B. natten till d. 5 sept. 1951 utan lov gått in i en bil, tillhörig annan, och satt sig att sova där. Vad sålunda ligger S. B. till last måste anses såsom egenmäktigt förfarande.

Såsom HovR:n funnit är S. B. vidare förfallen till ansvar för våldsamt motstånd, missfirmelse mot tjänsteman, fylleri, förargelseväckande beteende, stöld och grov stöld.

Av utredningen framgår, att beträffande S. B. förutsättningarna för meddelande av villkorlig dom icke föreligga samt att för honom ungdomsfängelse är lämpligare än annat straff.

På grund av vad sålunda anförts prövar K. M. lagligt att, med bifall till ämbetets hos K. M. förda talan och ogillande av S. B:s fullföljda talan, endast på det sätt ändra HovR:ns dom att S. B., jämlikt 10 kap. 4 och 5 §§, 11 kap. 10 och 11 §§, 20 kap. 1 och 4 §§ och 6 § första stycket samt 21 kap. 6 § första stycket strafflagen ävensom 1 § lagen om ungdomsfängelse, dömes för våldsamt motstånd, missfirmelse mot tjänsteman, fylleri, förargelseväckande beteende, stöld, grov stöld, egenmäktigt förfarande och häleri till ungdomsfängelse.

K. M:s dom meddelades d. 31 jan. 1952.